

John på Brinken

Minnesbilder från början av 1950-talet nedskrivet av mig Gösta Andersson, Knutsön, Siviken, som är uppväxt på Tomta, Binäs nr. 13. Berättelsen kommer att handla om John Johanssons äventyrliga resor till Tyskland dit han begav sig två gånger med moped och en gång liftade han dit för att finna sin livsledsagerska.

John som ofta var i mitt hem sa många gånger till mig att "det skulle skrivas en bok om mig och alla mina upplevelser". Jag ska nu försöka göra mitt bästa om hans 1950-tal.

John föddes på Brinken, Binäs nr 19, år 1901 och systemn Signe föddes 1903.

Han gick hemma i sin by kallad Binäs med sina ungarlsdrömmar med sin tre år yngre syster. Han började närma sig medelåldern och började sakna en livsledsagerska.

Hans drömmar om denna kvinna anförtrodde han sina bekanta och grannar så att dessa till sist tröttnade på detta tjat och svarade John med irriterande kommentarer. Intresse fanns för mycket, men ingenting blev riktigt färdigt.

John och hans syster Signe.

Något intresse för våra idrottsliga representanter och storheter som löparna Gunder Hägg, Arne Andersson, skidlöpare Mora Nisse, Anders Törnkvist och Gunnar Eriksson som vann guld på Olympiaden 1948 fanns inte. Nej han gick i sitt vardagliga, sov långt fram på förmiddagen men var i stället uppe på natten.

Jordbruket som var levebrödet var av mindre intresse så grannarna fick hjälpa honom ibland. Hästen som han ärvt efter sina föräldrar hade gått ur tiden. Låna hästar var svårt. Då köptes en liten fölunge som fick namnet Munter en liten fin Hingst. Det gick väl bra med detta djur till det blev könsmoget, då blev det värre och någon tanke på kastrering fanns inte. Men problemet växte; när Munter förstod att en grannmärr var brunstig bröt han sig ur sin inhägnad och satte över till

grannen för att få ett erotiskt inslag i vardagen. Detta ogillade grannarna som ville ha koll på sina djur med en extra koll på sina mämmar. Så uppstod en viss spänning i bygden och var John gick fram var han utpekad. Någon större nytta och arbetsglädje fick han inte av denna häst mer än skadeglädje inklusive irritationsmoment.

John blev med tiden en levnadskonstnär, systemen hade pension, själv tjänade han några kronor på hjälparbete där han också kunde äta sig mätt. Han var mångkunnig men arbetena skulle helst utföras kvällar och nätter därför ville inte alla anställa honom. Cykeln var hans bästa transportmedel men på kvällar då det var mörkt saknades belysning, riktig sadel saknades därför stod han alltid på pedalerna. I mörkret var han farlig att möta till exempel en gång när en mötande cyklist som inte heller hade belysning krockade och en av dem högg tänderna i den andres ansikte, men sådant läker sig och glöms. Tänderna höll och båda klarade sig från tandläkarbesök. Det var att fortsätta till nästa ställe där det bjöds på kaffe som förmodligen satt gott i en tom mage.

Arbete fick han lite här och där och somrarna kunde han hjälpa till med ladugårdsbygge, vintrarna någon kortare period hos sin kusin i radioaffären med vissa bestyr. Som ladugårdsbyggare var han perfekt till hjälp, han var vig som en katt och totalt orädd för höjder. En gång stod han uppe på en ladugårdsås och balanserade. Frun på stället kom ut och fick se detta ropande till sin man: Nisse Nisse är det inte farligt att stå så? Mannen svarade buttert: Nej, det är inte farligt bara man inte trillar ner. John klarade sig och kunde fortsätta med sina cirkuskonster på något annat projekt där det kunde vara spännande att visa sin förmåga.

Radiohjälpen startade ett program med insamling till barn i de förut ockuperade länderna i Europa. John som var mycket omtänksam när det gällde barn sände ett bidrag av sitt överflöd till de tyska barnen, samtidigt som han önskade få höra en melodi spelas upp i den svenska radion. Döm om förvåning i bygden när Johns namn nämndes med en önskelåt vid namn: Frans Schuberts Rosamunda med Berlins Filharmoniska orkester. Sådan musik gillade denne man, numera när fiolen var lagd på hyllan och radiolyssnandet tagit över.

John på Brinken och Göran Hallsten (6 år)

Årstiderna varvade vidare, snart var John i den gyllene medelåldern 50 år. Somrarnas tunga ladugårdsarbete började slita på kroppen. Tunga lyft gjorde att han fick ett bråck vilket han kämpade med en tid utan att besöka sjukhus. Hamna under kniven var avstötande men till slut var han tvungen.

På senare år hade John börjat fundera över varför han inte hade någon livsledsagerska. Han var nu fyllda 50 år utan att haft någon kvinna i sitt liv, kanske det nu vore dags innan det blir för sent. Dessa tankar malde dagligen i hans huvud även när han kom till sjukhuset. Där dryftade han sina tankar med en annan mansperson som var inlagd på sjukhuset. Denne kom med ett förslag som gick rakt in i skallen på John. I Tyskland finns dom. Naturligtvis var det ont om manfolk i fertil ålder. Det hade stupat miljontals män under kriget.

Mannen i sängen bredvid sa; Sätt in en annons i en tysk tidning så får du se. Men hur gör man om man inte kan språket. Jo, John som tidigare läst italienska under ett antal år på Hermods sadlade nu om och började läsa tyska intensivt med en liknande kurs. Efter ett år kände han sig någorlunda mogen med språket. Funderingarna stod emellan en annons eller åka direkt till Tyskland med bara sin tjusarkraft. För säkerhets skull köpte han en ny moped, den skulle nog bära honom och resan skulle inte bli så dyr. Pengar var det begränsat med och vad det sen skulle kosta att ha hustru och familj tänkte han inte på. Kärleken får komma först.

John bestämde sig. Det får bli en annons i en tysk tidning på det tyska språket med lite formuleringsbesvär. Efter någon vecka kom det svar, det var ofantligt många kvinnor i 25-40 års åldern som ville komma till Sverige. John kände sig ung på nytt när han pluggat sig igenom alla dessa brev med kärleksförklaringar. Men så skulle han välja, men det var en stor chansning. Han läste om och om igen och fastnade för en som hette Gerda som varit SS-officer under krigets slutskede som den mest passande. Brev utbyttes och snart var det bestämt att hon skulle komma till Sverige för att få en man som kunde försörja henne samt hennes två flickor i 8-10 års åldern. Men hur skulle dessa tagas emot. Huset var inte färdigt efter alla dessa år. Signe gick där pysslande och var egentligen en som han uttryckte sig en bromsklots. Så var det matfrågan den var komplicerad som alltid var det knapert med pengar.

John fick hjälp av några snickare från bygden som fick iordningställa ett rum till besökarna. Allt gjordes i sista stund.

Så kom en av snickarna på ”du har väl inget utedass”?

Nej, sade John, hur ska vi göra då hon kommer om några dagar. Ett dass fick byggas upp av det enklaste slag trots materialbrist men det ville vika sig åt ena hållet så man fick sätta upp en stor bom för att det inte skulle braka ner när någon satt där, så var det problemet löst och snickarna kunde gå hem.

Så var det dags för tyskan som hon kallades i bygden att komma. John fick gå till banken med påskrift från en bekant för att klara ekonomin med en växel, men det var en kortsiktig räddning. Klockan 6 en morgon skulle hon komma till järnvägsstationen för avhämtning. Att ta en Taxibil tyckte han var för kostsamt, därför bad han en avlägsen granne som var bilägare att sköta transporten. Naturligtvis skulle John vara med för att möta på stationen som låg några mil från Binäs.

När klockan närmade sig 6. 30 började hjälparen som var van att vara ute i tid bli orolig för ingen John var kommen. Han tog då bilen och åkte hem till densamme för att få honom att raska på.

Denne stod då mitt på golvet naken nytvättad, men försenad.

På järnvägsstationen stod Gerda 36 år med sina två barn samt resväskor och väntade tänkande ”har jag blivit lurad”, men han kom, bättre sent än aldrig. Tyskan kände sig utlämnad i detta

främmande land med sina två flickor. Problemet var vem hon skulle hon hälsa på först, chauffören, en charmerande karl eller John? Men chauffören hade egen familj och fick flytta sig åt sidan så att John fick komma fram. Gerda var redan missmodig.

Den lilla bilen blev välpackad ingen kunde tala vare sig tyska eller engelska så det var tyst i bilen trots att kvinnan hade en väldig stämma. Bilen lastades ur, chauffören åkte hem och problemen var nu Johns.

Mat var inhandlat för de närmsta dagarna trodde brevkompisen men det går åt mycket mat för att stilla nu fem hungriga magar och Signe som var saktfärdig gick där och drömde. De tre tyska damerna fick installera sig i det iordningsställda rummet till dess maten var färdig.

Vid bordet var det språkförbistring. Gerda kunde engelska och tyska, men John kunde svårligen förstå tyska och uttalet av dessa ord. Efter några dagar tog han med sig familjen till några släktingar som kunde engelska, då blev det fart på språkanudet. Det var en glädjestund för den tyska kvinnan. En kväll tänkte John jag går in till Gerda kanske kan jag få en herdestund med henne nu när barnen har somnat i denna vackra högsommarkväll. Han öppnade dörren försiktigt och tänkte gå in men Gerda var vaken och skrek på sin starkaste tyska: "Ut härifrån du har ju inte ens rena fötter, du har gödsel på dom". John gick nämligen barfota den största delen av sommaren. John fick backa ut, stämningen sjönk mellan parterna, men det fanns ett visst hopp trodde han.

Matförrådet och pengarna började sina och John var orolig. Detta märkte de närboende. Tänk om vi kunde få henne att flytta härifrån innan syskonen är ruinerade för detta måste vara fel. Skulle hon bo kvar i Sverige var hon tvungen få uppehållstillstånd inom 3 månader annars var det bara att vända åter. Det lättaste sättet var att bli gift så snabbt som möjligt, men John var nog inte den rätta typen för henne.

Efter en vecka blev hon presenterad i lönnedom för John med en annan karl. Denna man var yngre och i samma ålder som Gerda, lång, stilig och bodde i sitt föräldrahem. Han var lite godtrogen, men hade ett härligt kvinnotycke. Denne man som hette Karl hade fått halva föräldrahemmet i arv och hade lite pengar på banken. Detta borde vara ett bättre parti, Gerda måste ha någon som försörjde henne och barnen. Hos John började det bli ont om mat redan efter några dagar men här skulle det nog bli bättre enligt rekommendation så efter några dagar plockade mamman och barnen ihop sina tillhörigheter och flyttade till Karl, till Johns stora förtret, men tur. Det blev spänning i bygden mellan John och de närboende grannarna efter detta nederlag.

Gerda skötte sig väl i det nya hemmet, hon var kelig och spann som en katt så att Karl blev över huvud förälskad i henne. Karl kunde inget språk mer än svenska, men kärlekens språk fungerade. Dessa tre månader var hektiska för Gerda, men när två månader gått av hennes Sverigevistelse gick Karl i sin förälskelse med henne till prästen för att ta ut lysning och strax före 3 månaders utgång skulle bröllopet stå. Inbjudan skickades till Gerdas föräldrar i Tyskland "Von Bierberg", som kom resande med lite glädjespridare och välkomna tyska Mark. Ett bröllop i november kan vara trevligt som lyser upp dessa gråa dagar. Von Bierberg var med till denna svenska kyrka för att se sin dotter stå brud med en svensk man för att inför altaret svara Ja. Föräldrarna ombesörjde den efterkommande bröllopfesten och allt avlöpte i god anda och gemenskap.

När Gerdas föräldrar varit gäster en månad var det dags att återvända till sitt hemland. Kontanter lämnades till familjens uppehälle, men dessa varade inte länge för sparbanksboken var tom och Karl som var en snäll människa hade arbetskräck så svälten var i antågande.

*Gerda Zborala och Karl Magnusson Hasslekroken vid sitt giftermål 1953,
samt Gerdas mor och styvfar.*

Då ändrade sig kvinnan som förut varit kelig som en katt och i stället visar klorna. Med den utbildning hon hade kände hon sig stark och skulle väl kunna lära Karl att arbeta i denna tid när marknaden ropade efter arbetskraft. Karl var motvillig och ibland blev han utjagad till bussen av Gerda, som hade ett vedträ i handen för att få honom följa med till arbetsplatsen där bussen var inlejd. Arbete fanns men efter ett par dagar var han hemma igen.

Oväsendet fortsatte på kvällarna så även grannar som inte hade med dem att göra blev inblandade. Ibland blev han utjagad och vågade sig inte hem utan uppsökte närboende för att få hjälp. Nyckel hade han i fickan men vågade inte låsa upp utan vänners hjälp, men hustrun öppnade dörren och visade sig god och blid vid sådana tillfällen. Hon kände sig stark efter äktenskapets ingång, hon var svensk medborgare med arvsrätt i makens bohag.

Detta var gjort med beräkning och nu när Karls arbete bara blev tillfälliga gick det inte att klara en familjs försörjning. Som tur var hade hon kommit på att det fanns socialhjälp att få i vårt Sverige. Det var inte lätt för Gerda att tala vid den kommunala tjänstemannen. Hon kunde två språk plus bruten svenska, han endast svenska men hon fick fram sitt ärende så att försörjningen ordnade sig.

Efter några månaders bråk var det tid för skilsmässa. Prästen var där för att ena, men förstod att detta äktenskap var ohållbart.

Framåt vårkanten var det försäljning av gården med auktion på inventarierna. Gården inköptes av Gustav, en granne och barndomsvän till John. Köpesumman fördelades hälften till Karl syster, den andra hälften fick Karl med exmaka dela på vilken nu fick utökat kapital. Karl fick sin hälft, men tyckte att Gerda skulle ha mer därför att hon var en härlig kvinna. Men när lösöret skulle fördelas

ilsknade hon till igen tog av sig sin sko med vass klack riktade ett slag mot Karls huvud. En Karls vän som befann sig i köket fick tag i hennes arm så att hon bommade. Då fick hon tag i ett smörpaket som hon kastade, men bommade även med detta men som fastnade i väggen. Karl hade ingen annan råd än att rymma till sin syster. Hemmet var nu bara ett minne blott.

Köparen av gården, Johns barndomsvän även han ungarl lovade Gerda att bo kvar några månader gratis för att sedan betala hyra. Även köparen Gustav hade tankar om denna kvinna, kanske kunde han få lite glädje av henne. En del okända manspersoner kom till henne på besök, men hon höll dem på avstånd. Gustav besökte henne ofta, det var ju hans hus numera, där hon bodde. Ladugård och marker skulle ses om och på så sätt kunde han skapa sig ärende.

Frampå sommaren gjorde sig John ett försök till samtal med Gerda. Han blev insläppt som andra människor, dom hade inte varit ovänner hon hade ju bara rymt varför det senare blev flera besök, men det var svårt för John att komma dit för personliga samtal för det var alltid någon annan mansperson där och lade ut sina trevare.

Även denna sommar hade sitt slut. Hon hade nu varit Sverigeboende i 1 år, hösten närmade sig och man måste bland annat elda för värmen i det gamla huset. Det fanns en kakelugn i ett rum samt en vedspis i köket. I rummet där kakelugnen var hade Gerda lagt i en rejäl brasa en kväll så att det tog eld i huset runt densamma så hon fick ropa på hjälp. Som tur var hörde en pojke detta som hämtade mediciner till henne som var sända med en buss. Denne fick samla ihop några grannar som lyckades släcka elden. Gustav som var husägare kom dit något påverkad av sprit som han var glad i samt tabletter, ropade när han kom in. Det är livat i "holken" ser jag.

I nuläget bekymrade det honom inte att det hade brunnit. Vårre var det för Gerda som var sjuk av förkylning plus all rök som var i huset och nu fanns bara vedspisen kvar att värma sig med. Nåväl, hon fick bo kvar med sina döttrar i rök och kyla i köket, äta tabletter samt elda i spisen de kommande dagarna.

Gustav fick kontakta försäkringsbolag, två stycken, varav ett var villigt att betala även de som räddat huset mot att det andra var ovilliga till det mesta. Då ilsknade Gustav till och sa: "Det är förstås mycket billigare för er om hela huset brinner upp än att betala dessa räddare tjugo kronor var". Vid detta hån gav försäkringsmännen med sig.

När detta var över kom John på en idé att om han gjorde i ordning övervåningen i sitt hus så blev det färdigt. Efter 30 långa år kunde han kanske hyra ut detta till Gerda och få ytterligare en chans om hennes gunst. Nu hade hon lite pengar kvar efter skilsmässan samt lite socialhjälp så hon klarade sin ekonomi tills vidare. Så blev det. John fick hjälp av några snickare från bygden och snart var våningen klar. När allt var klart erbjöd han Gerda att hyra sin våning, vilket hon antog. Då sa John "Jag segrade i alla fall". Men för att vara riktigt säker för att kunna försvara sig mot grannarna om dom kom ännu en gång för att lura bort henne köpte han sig en batong som försvar, men den blev aldrig använd.

Hon fick hjälp av Gustav för flytt från sitt röskadade hus med möbler samt kläder som bars upp på Johns våning. Det blev inflyttningsfest med vin och äggtoddy för John, snickare samt någon bekant. John njöt under kvällen med en känsla att han kanske skulle få krypa till henne, men när gästerna gått hem satte hon nyckeln i låset så att dörren vart stängd även för John och så blev det tiden framåt, han kom till dörren, men inte längre.

Då gick det bättre för hennes andra beundrare vilka släpptes in och John kunde endast lyssna mot väggar och tak vad som föregick där inne.

Tiden gick, Gerda köpte sig en hundvalp som sällskap, men för att hålla värmen i sovrummet köpte hon en elfläkt (en strålkamin). Denne lyckades naturligtvis valpen välta omkull när den var ensam inne, varvid en ny eldsvåda uppstod, men även denna gick att släcka.

Då flyttade hon till en lantbrukare som bodde fem mil och som uppvaktat henne. Där stod John ensam igen med sin rökskadade övervåning samt utan kvinnfolk i huset. Gerda hördes aldrig mer av men ett rykte talade för att en brand uppstått även hos denne ungtkarl som på grund utav detta fick problem med sin ekonomi. Hon flyttade ifrån denne man som även han kände sig bedragen och var hon sen tog vägen vet vi inte.

John klarade sin ekonomi bäst, så även Gustav som fick ut sin brandförsäkring. Hur det gick med Johns seger när det gällde denna kvinna kan man ifrågasätta sig, men skam den som ger sig sade John. Jag sätter in ytterligare en annons i en tysk tidning. Svaren kom i mångfald för det fanns tusentals kvinnor i Tyskland från tjugo och upp till femtio år. Vad åldern var på annonsören var inte så noga bara det var en man nu när de tyska männen i passande ålder var stupade i kriget. John valde ut några som bodde i närheten av Hamburg, Hannover, Altona och började konversera brevlades. Allt detta med Gerda, samt den sista annonsen hände under knappa två år.

Efter några brev blev han inbjuden till de tyska kvinnorna, men sådana besök fick ju inte kosta för mycket. Så en dag fattade John beslutet, han hade ju en nyinköpt moped. Den skulle nog kunna bli transportmedlet från Sverige till de då inte färdigreparerade tyska vägarna och mat fick väl kvinnorna bjuda sin friare på. Om han åkte kunde han av intresse få se något av krigets styggelse samt den återuppbyggnad som nu pågick.

En dag i slutet av oktober sadlade John sin moped med kläder och lite mat och gav sig iväg söderut i en fart av tjugo till trettio kilometer i regnigt höstväder. Hur han gjorde sina övernattningar talade han aldrig om, men inte var det på något hotellrum är säkert.

Med moped på båten kom han i land på andra sidan Östersjön in i Tyskland och nu gällde det att ha tanken väl fylld med tvåtaktsbensin på moppen. Nu ska det rullas många mil. John som nu var en bit över de femtio åren hade valt ut fem skönheter i åldrarna 25-40 år. Det var inte lätt att hitta dessa för landet är oerhört stort när man kommer med moped, men det var ingen brådska. Han besökte den som var yngst först, hon ville gärna komma till Sverige men fadern var inte så noga med detta han tyckte väl att det var opassande med denne gubbe kontra den unga skönheten, men det ordnade sig senare.

John var mest intresserad av mat tackade för sig åkte vidare med löfte om brev-kontakt. Färden rullar vidare på de Hitlerska betongvägarna med den då tilltagande trafiken till staden Dresden, en sönderbombad stad som ej hunnits byggas upp. En kvinna däromkring besöktes, men med samma resultat. Här gällde det att vara försiktig han kom ihåg hur det gick med Gerda så han for vidare. Dagarna gick och hösten var inte så märkbar på kontinenten, men trafiken var värre. En liten krock blev det en gång, men för övrigt gick det bra. Men hur skulle han göra med alla dessa fruntimmer?

Som avkoppling stack han några dagar till Hamburg. Denna stad hade han läst mycket om så den var värd att studera. Hagenbecks djurpark var synnerligen intressant så Hamburg var sensationen för den lille mannen från Norden. Mopeden puttrade fram längs de tyska vägarna och som avslutning på denna friarresa tog John en avstickare till Hannover. Där bodde en major med sina två döttrar varav den ena var till äktenskap ledig. De hade klarat sig ifrån de invaderande truppers brutala våldtäkter och var i trettioårsåldern. Den ena var bortlovad till en man från Skottland, men den andra stod till Johns förfogande. Denna kunde han omgående få ta med sig över pölen till Sverige.

John kråmade sig och sa på bruten tyska att vi får nog brevväxla först. Majoren var envis, men John drog sig sakta baklänges till sin moped och stack iväg. Det blev inget svensk-tyskt samarbete således i detta fall, minnet av Gerda som nu försvunnit ur hans bekantskapskrets värkte fortfarande

i hans huvud.

Nu var det bara att få mopeden till att gå för återresan hem. Det tar sin tid med moped och båt, men när julen närmade sig var han på svensk mark och kunde återse sin syster Signe samt hästen Munter. Det hade varit en lång resa för en hemmason från Binäs under femtiotalet då det inte var vanligt med något turistande. John ansåg att ingen i byn skulle klara av hans bragd, få var språkkunniga och ingen var resvan av bygdens befolkning. John lade kärleksbekymren åt sidan för att fira julhelg. Några ungdomar från byn sjöng julvisan "Guds son är född i Betlehem på denna dag", på annandagsmorgonen utanför hans hus.

När julen var förbi berättade Signe att Munter som fortfarande var hingst, varit ute i samma ärende som John och försökt med vissa övningar. Detta retade folket i byn som kom med vissa gliringar och utfall. Så en dag när John skulle hämta brev och tidningar i byns posthus kom en jämnårig efter honom på cykel. Denne skällde och smädade John och när dom var framme vid posthuset hoppade denne man av cykeln och ville ge John stryk. John som var en genomsnäll man backade så långt det gick, men till slut tog huset emot men då kom hans försvarstaktik i gång. Antagonisten närmade sig, vevade och slog med armarna mot Johns kropp. Då small det! En rak vänster och antagonisten blev liggande med ett sår på kinden. Jag kunde inget annat göra sa John, huset tog emot så det gick inte att komma längre bak.

Posthuset i Binäs.

Antagonisten reste sig, tog sin cykel och åkte hem. Många frågade honom hur han skadat sig men det kom undvikande svar. Efter detta var det ingen som gick handgripligt till väga mot John. Men irritationen med hästen som hingst fanns kvar i byn så något måste göras innan det blev uppror. Snart hade han inga förtrogna vänner kvar. Om detta skulle fortsätta så han fick ringa efter en veterinär för att få den kastrerad. Veterinären kom, linorna lades på benen på hästen och knuffade omkull densamma. En flaska "eter" gavs till en hjälpare för att hålla i näsan på hästen för sövning. Halva flaskan skulle gå åt, men hästen var orolig, så även narkosmannen. När så veterinären gjort sitt i andra änden på hästen var flaskan tom och hästen sov gott. John blev nervös och tyckte synd om Munter och frågade veterinären: Hur länge sover han? Svaret blev kort. "Det får du fråga

honom själv, det vet inte jag”. Munter reste sig efter någon minut och hans kärleksproblem var över, han fick leva vidare som arbetshäst.

John var egentligen ingen jordbrukare kanske en drömmare, men han satte lite potatis som han kunde ha till avsalu. Tillika planterades en odling med granar för framtida försäljning vid jul. Sätta potatis gick väl bra, men sen skulle dessa upp framåt hösten, det var värre för ingen i byn kom ju till hjälp efter det spända läget som hade uppstått, men han kom på råd.

Det fanns ju folk utanför byn som han hade hjälpt, som han tillfrågade och dom var villiga att hjälpa till med upptagningen. John var nykterist, men medhjälparna menade att skulle dom hjälpa till fick de ha en flaska renat för att höja arbetsglädjen. Så blev det, en man satte sig på sin motorcykel för till systemet för att inhandla en flaska. Denna placerades sedan i ena ändan av åkern där man sedan smuttade på den när man kom dit. På så sätt kom potatisarna upp detta år samt flera år därtill.

Under vinterperioden var således John fullt sysselsatt med att sortera potatis, samt att åka till staden för att sälja. En gång kom det en man hem till John för ett potatisköp. Det var till att plocka upp en säck men så skulle den vägas och betalas, men någon våg fanns inte. Då tog de säcken på en kärra och gick bort till Gustav för att väga. Denne var inte hemma, men vågen stod på sin plats så vägning kunde ske. Då började det puttra utanför lokalen där de befann sig. Gustav kom hem på moped glad i hågen efter att ha smakat på flaskan rumlande fram pratande på sitt fyllespråk. Köparen av potatisen var orolig och visste inte hur han skulle bekomma sig med dessa hyggliga bygdemän. Han var nämligen polis, men var ju civil så ingen åtgärd vidtogs. När granarna växt upp efter några år var även dessa till salu vid torghandeln före julhelgen. På så sätt kom det in kontanter för kommande utflykter och hans längtan till Tyskland kom igen.

Han skakade om i brevhögen och letade. Majorens dotter hade han fortfarande kontakt med, hon hade ännu ingen partner och ville gärna komma till Sverige. Hon kände sig ensam nu när hennes syster flyttat till Skottland och fått sin livsledsagare. John insåg att kärleken var en sak men penningpungen var för tom att satsa på denna bortskämda kvinna. Det var nog bättre om den kunde fyllas för en ny Tysklandsresa med nya äventyr.

Han sorterade brev och fick ytterligare så kallade brevvänner. Han bjöds till någon av dessa och snart var det en ny resa på gång. Men någon resa med moped fick det inte bli, det tar för lång tid och dessutom börjar mopeden bli sliten. Då kom John på att lifta med någon långtradare som gick till Tyskland. Det skulle inte kosta något samtidigt som han kom fram snabbare. Så blev det. En långtradarchaufför lovade honom resa ända ner till Tyskland via Trelleborg och sedan med färja över till andra sidan.

Detta var toppen, sen kunde han lifta eller åka buss till sina besöksadresser. Han blev väl mottagen av sina sköna kvinnor, men för John var nog maten bäst även denna gång, för det var långt mellan måltiderna. Det blev ingen affär denna gång heller, men en ny upplevelse hade han skapat sig som han kunde berätta om på hemmaplan.

Nya brevkontakter uppstod, men att ta hit en förhållandevis ung kvinna vågade han sig inte på så det var bäst att styra kosan hem igen. Det blev lift med buss och båt, men när John kom till Ystad var pengarna slut.

Det var inte lätt att sova ute när nattkylan kom. Då kom han på att Frälsningsarmén brukade ställa upp för folk i nöd. Denna organisation uppsöktes, det fanns rum för övernattnin g något dygn där han även kunde få mat och tvätta sig. Maten och rummet lovade han att betala bara han kom hem, men det gällde också att få låna lite pengar till hemresan vilket Frälsningsarmén hjälpte honom med så han tog sig hem till sin gård i Binäs.

Ett nytt friaräventyr kunde läggas till handlingarna, men brevväxlingen fortsatte allt eftersom han förkovrade sig i det tyska språket. Den grå vardagen var ett faktum. Nu gällde det att få inkomster

för att återbetala det lånta kapitalet till Frälsningsarmén. Det var inte några problem för Signe hade ju pension och folket i bygden behövde hjälp.

John var ju en mångsysslare med god kunskap på det elektriska området där allmänheten var novis. Hästen Munters äventyr var slut, men grannarna höll ett öga på hästens skötsel, vilket slutade med att någon kallade på veterinär för hästen skulle få bättre omvårdnad. Munter hade inget luxuöst stall, men med lite reparationer blev det beboeligt.

En häst skall vara mest utomhus samt ha skydd vid dåligt väder plus vinterkvarter så veterinären kom inte med någon åtgärd, men menade att den skulle ha mer mat hädanefter.

Det blev vår och sommar även det året. John hjälpte till med olika tjänster i bygden. Gustav var en nära anförvant, dom var ungarlar båda två så det fanns gemensamma intressen att dryfta. Gustav var alltid hemma på sitt jordbruk emedan John hade många åtaganden. Denna sensommar var John med på ladugårdsbygge liksom andra år, men i år var han femtiofem år ung och vig.

Arbetskamraterna plus några andra vänner samlades för att fira högtiden. John kom liksom de andra snickarna hem sent, men dessa skrudade snart om sig. Arbetskamraterna kokade kaffe och hade med sig smörgåsar, kakor samt tårta till festföremålet. De åkte hem till John och gick upp på den nyinredda våningen, knackade på samt bjöd John upp till det nydukade bordet. John blev glad men sa: ”Tack men jag måste tvätta mig först samt byta kläder”.

Man väntade en timme, kaffet började kallna och ingen John kom. Då sändes den yngsta av besökarna som nu är skrivaren ner för att säga till jubilarer att snabba på. Efter en knackning på dörren hördes ingenting. ”Därefter smög jag mig ut och kikade försiktigt bakom husknuten. Dröm om min förvåning när jag fick se John springa helt naken som en vålnad och med Signe springande efter sig med en hink kallt vatten för en sista dusch”. Ynglingen drog sig sakta tillbaks och berättade detta för de närvarande, vilka fann det nöjsamt att höra. Kaffet fick värmas om och efter en halvtimme kom John nytvättad och uppsträckt vartefter festen kunde börja. John var glad för hågkomsten. För vännerna blev det ytterligare ett minne av John i hans beteendemönster.

Sommaren var snart över, körsbärsträden dignade av frukter. John hängde ut sina små motordrivna propellrar som skulle hålla fåglarna borta. Bikupor hade han så de var väl pollinerade. Bikuporna med invånare hade han inomhus under den kalla årstiden, ibland under köksbordet där det inte var varmare än att de höll sig inne i kupan. Men hur skulle han skörda bären när inte stegarna nådde upp? Jo, han skar av grenarna och satte sig i köket och plockade av bären där det var både lättvindigt och behändigt för dess uppsamlande. Efteråt kunde han ju ta mopeden för att sälja dessa på stadens torg.

Astronomi samt stjärntydning var något som låg i Johns intresse. Han kunde sitta i timal berättande om månar och stjärnbilder som gemene man inte hört talas om, med avstånd från jorden som kunde vara flera ljusår. Intresset ökade för detta när amerikanerna sköt upp sina satelliter för att undersöka avstånd och belägenhet ute i rymden. Tänk om dom kunde komma till månen vurmade han om, vilket han också fick uppleva. Solen var inget att tänka på, den var för varm så resonerade mannen.

Signe började bli svag och skröplig, hon blev inlagd på sjukhus så John var ensam i sin bostad därför sökte han sig ännu mer ut till vänner och bekant för en pratstund. Kanske en kopp kaffe med dopp gärna en smörgås, så kunde han få låna telefonen för diverse samtal vilket för honom var nödvändigt. Signe blev kvar på sjukhus och snart var hennes tid avslutad. Före begravningen kom kyrkoherden som sedvanligt är för att höra om Signes väg genom livet. Det intervjuades en stund och så var man inne på astronomi, vilket kyrkoherden var intresserad av. Det var ju som någon uttryckte sig att det passade väl bra, för prostens har ju sina tankar i de högre höjderna.

När så Signe var begravd, stod John helt ensam. Han hade fortfarande brevväxling med någon tysk kvinna från någon annons.

Han demonstrerade för en handlare tillika ungdomsvän från byn, gjorde armhävningar samt gymnastiska rörelser för att visa att han hade sin ungdom kvar trots tilltagande ålder. Handlaren uttryckte sig då: ”Det går allt bra att hålla på en stund men fortsatt bara får du se”.

John var öppen och talade om allt för sina vänner. Tankarna malde i huvudet, kapitalet hade växt. Ingen hade han att tänka på för Signe var borta, så även hästen, så det var bara till att åka.

Det blev lift med båt och buss även denna gång. Majorens dotter som fortfarande var ledig fick besök av denne matgäst. De hade båda blivit äldre och kände inget för varandra.

Mätt och glad för han vidare för ytterligare besök hos några brevbekanta som ville till Sverige, men John stannade till för matfrieri samt övernattnig.

Den fjärde kvinnan var en dam i trettioårsåldern kontra hans sextio. Han blev väldigt förtjust i henne, men ta med henne hem vågade han inte tala om, så han stannade kvar några dagar och gjorde upp om brevväxling samt ett halvt Sverigelöfte. Så bar det av hemåt igen. Slantarna räckte till denna gång och han kunde landstiga i Sverige med en inre glädje för att snart vara hemma på sin gård i detta kalla hus ensam och övergiven. Tankarna var hos denna tyska flicka varje dag.

Brev skrevs, men att ta hit en så ung kvinna skulle det fungera?

Det kunde bli svårt med tanke på ålderskillnaden. När ett år hade förrunnit förstod denna unga tyska kvinna att det inget Sverigeresande blev av. Dessutom hade hon haft turen att träffa en tysk man i passande ålder och detta anbud var naturligtvis mycket bättre.

John berättade att hon var rejäl för hon skrev ett brev att hon träffat en man som hon skulle gifta sig med och att hon var gravid. Detta tog John hårt för det var den kvinnan som han hade hoppats på, men vad var att göra. Jo, han skrev ett brev på flera A4 ark, författade på tyska om sina amorösa tankar om henne och att hon var med barn, det kunde han inte fatta. Han berättade att som avslutning i brevet skrev han ”Detta måste inte vara någon god gärning, det måste var djävulens gärning”. Hur hon uppfattade detta fick han ingen klarhet i för han fick aldrig något svar trots inre förväntningar.

Epoken med tyska kvinnor var över, åren hade gått, men någon kvinna kom aldrig in i Johns liv tråkigt nog. Nej han var nog ingen kvinnokarl. Han fick ägna sig åt sin ungdomsmusik så en ny fiol fick anskaffas av bättre kvalitet för att få höra musiken när stråken fördes över strängarna. Detta instrument var bara en glädjespridare hemma vid sidan om arbete för dansbanornas tid var över.

En frisk fläkt kom när John kom ut på något sommarjobb för trots att han nu var i pensionsåldern var han obruten ungdomlig till både kropp och själ. Ett fritidshus ute vid kusten intill havet fick avsluta hans karriär som snickare. Han njöt av att få se Bohusläns kobbar och klippor samt njuta av att se det öppna havet.

De då unga arbetskamraterna bjöd honom också på en resa till Norge, så han kunde gå utefter Karl-Johans gata samt slottet och Vigelandsparken. John var av sådan karaktär att han kunde samarbeta och språka med både unga och gamla. Till minne av detta Bohuslänsjobb samlade han med sig hem annorlunda stenar som han bevarade inomhus av denna Bohusläns skärgård.

Resten av pensioneringen tillbringade han mestadels hemma och hos vänner. Ekonomin som alltid varit knal, ordnade sig med pensioneringen så han led ingen nöd. Gustav och många av hans grannar hade avslutat sina levnadsdagar så snart var det bara John kvar i den åldersgruppen. Denne man fick leva i många år med sina skiftande intressen berättande många gånger om sitt liv för sina bekanta och att det skulle skrivas en bok om honom.

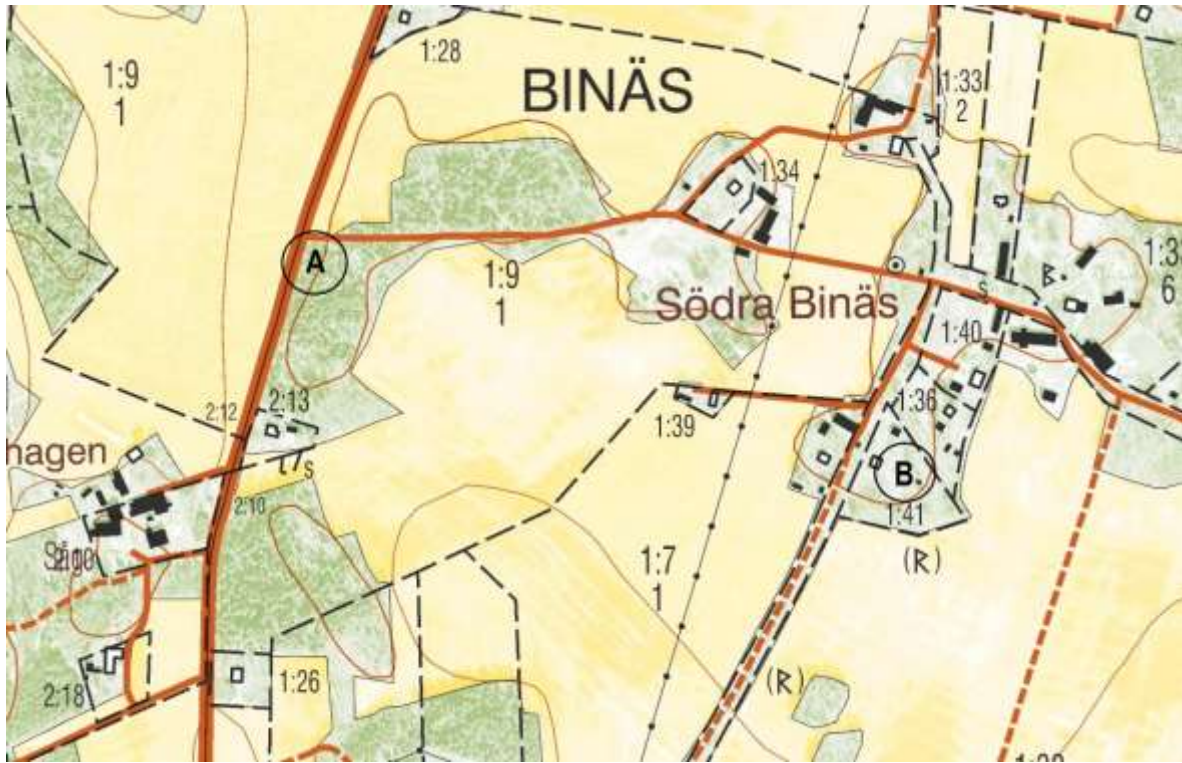

Johns 75-årsdag. Fr vänster: Gösta Andersson, Paul Andersson, John Johansson, Gösta Andersson, Dagmar Andersson, Ernst Andersson.

John på sin 75-årsdag tillsammans med Gösta Andersson som skrivit denna berättelse.

Det har varit både glamour och tragik i hans liv som med stöd av detta blivit nedtecknat. Medge att det varit många händelser i denne mans påhittiga och experimentella liv. Inte bara med hans misslyckade tyska kvinnoäventyr, utan även den stora samhällsutvecklingen, såsom fortskaffningsmedel från häst till cykel, motorcyklar, bilar och flygplan, utan även upplevelsen av två stora världskrig. Så småningom tar ett liv slut och efter en glad sjuttiofemårsfest ute i trädgården var det bästa av livet förbrukat. Sjukdomen kom och han lämnade sitt jordeliv i sitt sjuttiosjätte levnadsår. Ett livsöde var till ända.

A = Posthuset i Binäs. B = Johns på Brinken.